

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben,		vidéken:	
1 óra	2 K	1 óra	2 50 K
1 évre	24 K	1 évre	30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Tüntetés a választójogért.

Hétfőn délután városunk utcáin tüntető felvonulást rendeztek a szociáldemokraták. Követelték a választójogot és az általános békét.

Mi természetesen nem csatlakoztunk a tüntetőkhöz, bár mi is a demokratikus választójogot akarjuk és a békét szeretnők elérni mielőbb.

Mi a tüntetésünket megtettük egy nappal előbb: a vasárnapi vezércikkünkben, ahol kifejeztük Vázsonyi bukásán való örömmünket, midőn a Vázsonyi-kérdéshez nyilvánvalóan pártfóliái szempontból tettük a megjegyzéseinket.

Kérjük: a mi tüntetésünket ne értse félre senki. Hangsúlyozva kiemeljük, hogy mi nem a Wekerle kormány bukásán örülünk, hiszen lapunk ennek a kormánynak hűséges híve volt.

Mi nem Tisza párti minisztereket kívánunk, hiszen lapunk soha sem volt „munga”-lap és a jövőben sem válik azzá, még ha a munkapártiak jutnának is a hatalomra. Mi nem más főispánokat kívánunk, hiszen mi fehérvári keresztények: hálát adunk a Gondviselésnek, hogy nekünk Károlyi József gróf a főispánunk, aki gerinces, sőt hitvalló férfiú, akire csak megkülönböztetett tisztelettel tudunk feltekinteni, akit Józsefvérti, jóindulatért és ügybuzgó szociális tevékenységeért nagyon megszerettünk. Meg vagyunk győződve, hogy Károlyi József grófnál különbb főispánt nem kaphatunk.

A mi vasárnapi tüntetésünk csupán Vázsonyi ellen irányult. Már akkor sem rajongtunk érte, mikor lapunkra még nem rakta rá az előzetes cenzúra bilincseit. Bizalmatlanok voltunk iránta kezdett óta, mióta megtanultuk az ő közéleti szereplésének a kulissza titkait észrevenni. Mi is azt valljuk róla, amit egyik cenzurázott lapnak így volt szabad megírnia:

„Akik ismerik Vázsonyi múltját, egész eddigi közéleti szereplését, tudhatják, hogy nem hiába bálványozza őt fajtája. A koro-

názatlan zsidó király mindenkor tudta s kétségkívül ma is tudja, hogy mit csinál. Igen, — mi látjuk, — ő céludatosan és sikeresen dolgozik. Szörnyű naivság volna feltenni róla, hogy amikor az ő kezében van a hatalom, a választójogi törvény előkészítése, kidolgozása, az igazságügyi tárca körébe vágó roppant fontos dolgok intézése, a szociáldemokrata tömegek (?) színpadi szerepeltetése, mindezt nem a maga hasznára, nem a saját fajtája érdekében, hanem a mi javunkra igyekszik majd érvényesíteni. Csak lelkiismeretlen és porlintó szemfényvesztés vállalkozhatik arra, hogy ezt velünk elhitesse. Csak a kereszténység ügyét árubabocsátó önző konklésés dudolha: nekünk szírhangu altatót nótákat, hogy a fejünk felett lebegő veszedelemről a figyelmet elterelje.

Ezt a törvényjavaslatot akarják most a buta gójkok tömegézése, „demokrata” jelszavakkal való bemaszlagolása és elbódítása, a magyar politikai pártok közti ellentétek szítása árán, háboru alatt, — amikor a keresztény nép a fronton van, — az országra ráoktrojni. Aztán ennek alapján hadt jöjjön a választás. Ok majd megcsinálják az új parlamenttel a kóser Magyarországot, amelynek láttára álmélkodhatnak majd a harcterről visszatérő véreink. Kereshetik a „keresztény Magyarországot.” Addigra elenyeli azt az ellentétleinkkel pakumos politika piszkos, zavaros örvénye.”

Vázsonyi iránti bizalmatlanságunk nem szűnt meg akkor sem, midőn megtudtuk, hogy a magyar igazságügyminiszterium palotáján fejtűnt a megendöved. Ez reménycsillag lehetett a Strasszernének, de jogos aggodalmakat keltő jölenség volt a keresztényeknek, akika keresztény Magyarországon keresztény választójogot követelünk. Nyíltan ki merjük írni, mi csak olyan igazságszolgáltatást és oly választójogot akarunk, mely rásegít bennünket ker. Magyarország megvalósítására.

Vázsonyi választójogi tervezetében pedig azt láttuk, hogy a kereszténység rovására aránytalanul nagyobb számban juttatja az alkotmány ráncát közé a nem keresztény elemeket. Pedig ezek tulságosan ural-

kodnak rajtunk már eddig is. Mi kívánjuk, hogy jöjjön újra

a Wekerle-kormány — de Vázsonyi nélkül — hozzák a magyar keresztény boldogulásának hitvallását s az ennek megvalósításához szükséges erőt. Hozzon a kormány a kereszténység örök érdekeit megvédő, alkotó, szociális népművelő munkát. Végezzon a nagy időkhöz méltó nagy tetteket a közélet, a közgazdaság, a közgazdaság terén!

Ismételten hangsúlyozzuk: mi nem mungó uralmat várunk, hiszen nagyon emlékeztünkben van még ezeknek a jelszavakkal paklázó szemfényvesztők politikai köklérkedése.

Győzzön a jog és az igazság! Csak így remélhetjük, hogy végre reánk köszönt majd a tisztességes béke, mellyel kapcsolatban a keresztény magyarok mindéggyikének lesz majd emberhez illő lakása, megélhetése, biztos kenyere, ocsó ruhája, iskolája, temploma, politikai joga, kultúrélete.

Mi azért tüntetünk, hogy a keresztény magyart segítsék egész emberre válni, vagy aki már az, annak biztossánsan egész emberhez méltó jogot, mely nem a éhenhalás joga!

—jós—

Megdöbbentő számok.

A m. kir. József műegyetem igazgatósága most adta közre a műegyetemi hallgatókra vonatkozó ezidei statisztikai adatokat, melynek egyik rovata a hallgatók vallás szerinti elosztottságát a következőképp mutatja: Római katolikus volt az első félévben 259, a másodikba 221. reform. és ágostai hitvallású 127, a második félévben 100, zsidó az első félévben 309, a másodikban 261. Vagyis a zsidóság majdnem 50 százalékát teszi a műegyetemi hallgatóknak. Valóban ideje már, hogy elrendeljük egyetemünknek a numerus klauzust, a zárt számot.

E megdöbbentő adatokhoz egyik munkatársunk a „Ker. Szocializmus” c. lapban ezt a megjegyzést írja:

„Mit jelentenek ezek a számok? Jelemtik mindennek előtt azt, amit mindenki tud, hogy t. i. a haza iránti súlyos életet, vért kívánó kötelezettséget a zsidó intelligens ifjúság szívesen hárított át a keresztény magyar ifjakra, s míg ezek életüket és drága idejüket a harctér borzalmaiban töltötték, addig amazok előzölöltek ezek helyett is a főiskolán és diplomát szereztek. Az öreg technikus katonák nagy része kifáradva, megtörve, vizsgálva sem térnek többé az iskolapadjaiba; vagy ha mégis beakarják fejezni tanulmányaikat, kikerülvén az életbe már maguk előtt találják azokat a zsidó ifjakat, akik őket egy teljes generációval megelőzték.

Másodszor. Nem közömbös ez a tulsúlyra jutott zsidó vezető elem a munkásokra nézve sem. Mert hiszen a keresztény munkás sorsa, előmenetele ezektől a zsidó mérnököktől fog függeni a jövőben még inkább mint eddig. Tudjuk, hogy a zsidó mérnök urak, már fajtájuk fogva is a szociáldemokratákhoz huznak, így a keresztény-szocialista munkásságnak esküdő ellenségei. Végül, legmegdöbbentőbb az, hogy immár nemcsak a tudomány egyetem fakultásain, de a műegyetemen is tulsúlyra jutott e faj, melynek száma ez országban a keresztényekkel szemben csak 5 százalék, de a vezetőségben, az intelligens pályákon már mindenütt elérte sőt túlháladta az 50 százalékot.

Oly beteg állapot ez, oly igen végtelenen elszomorító a keresztény magyarság jövőjére nézve a zsidó fajnak rohamos terjedése, hogy itt már csak vagy a teljes behódolás, vagy a mielőbbi talpraállítás segíthet.

Ar.

ZITA királyné születésnapja.

Az egyházmegyei hatóság az idő rövidségére való tekintetből ez uton hívja fel a „kath. iskolák igazgatóit, hogy folyó évi május hó 9-én fenkölt lelkű Felséges királynénk legmagasabb születésnapján rendezzenek ünnepélyt és az ünnepély után a Kolozsvártól székelő Erdélyi Pártfogó Egyesület által az erkölcsi romlás veszélyének kitett hadiárva leányok megmentésére létesített Zita otthon járára gyűlést.

Felséges királynénk legmagasabb születésnapját ugyanis legméltoőbban úgy ünnepelhetjük meg, ha a gyermekek és különösen a hadiárva iránt való áldozatkész szeretet ápolásáról gondoskodunk és ha ezt a napot olyan cselekménnyel tesszük emlékeztetessé, amely további áldozatok hozatalára indítja meg az egész társadalmat. A gyűjtés eredménye az egyhm. hivatalhoz küldendő be.

A „Népszava“ vezéreinek jövedelme.

Népszavak legutóbbi támadására a kistőzsdek „Kistrafik“ című színpadja következőket írja: A „Népszava“ a magyar szocializmus párt hivatalos lapja, elveinek felfüggesztésével odaát a nagytőkés csoportjába és súlyos támadást intézett a magyar dohánykiskirádság ellen. Számukra a népszava piszkos hangya gyanúsításai mindenestre újsg. és valóban nem tételezhetjük fel a kisemberek patentirozot képviselőiről, akik polgári életükben első osztályban utaznak és hála a jámbor emberek hiszékenységének, semmiben sem szenvednek hiányt, hogy hasukból is tetéztartót csinálnak és megrágalmazzák azokat, akik keservesen szerzett filléreken tengotik életüket.

Nem tudjuk akadna-e egy bátor szívű szocialista vezető, aki hajlandó kenyérkeresését a kis trafikosok hivatalával felcserélni. Kétkedünk benne és azt merjük állítani, hogy Magyarország valamennyi kistrafikosa szívesen cserélné szerepét és még szívesebben tölne be azokba a jól dotált stallumokba, amelyek a szocializmus tartozékai.

Garami Ernő, a Népszava felelős szerkesztőjének évi jövedelmét 25-30 ezer koronára becsülik, körülbelül 25 ezer korona jövedelme van dr. Kunfi Zsigmondnak, ugyanennyi Buc hingernek és még több. Bokányinak és Welner Jakabnak ezeknek az uraknak panaszra tehát nincs semmi okuk és ha nem tudják, hogy az ő bank igazgatói jövedelmükkel szemben mit keres egy magyar kis

trafikos, hát ezt a titkot is eláruljuk. Egy jó forgalmú budapesti (!) kistrafik maximális évi

tiszta bevételé alig hétézer koronára, legfeljebb azonban négyezer koronát sem jövedelmez.

Mikor a bolsevik a „Szózat“-ot idézi.

Hétfőn délután tüntető felvonulást tartottak a szoc. demokraták vörös zászló alatt, jogot és békét követeltek. Jól tették. Mi is ezt akarjuk, de más alapokon. A Szentháromság szobor előtti téren egyik munkás szónokolt a tömegnek. A közismert szoc. demokrata elveket hangoztatta. Egy idézet megemlékezésével azonban nagyot elvetette a súlyt. Nagy párhosszal idézte a halhatatlan költőnek a fénkölt gondolatát: „Még jőni fog, még jőni kell egy jobb kor,“ de hozzátette, hogy a többi már nem mondom. Jellegetesebb bolsevik idézőmódot keresve sem lehetne találni. Nagy következtetés, hogy a nemzetköziség alapján álló szónok a magyar nemzet „Szózat“-át idézi. A halgatók körül bizonyára kevesen tudták, hogy a szónok Vörösmarty „Szózat“-át, a magyar nemzetnek ezt a fontos énekét idézte és még kevesebben tudták, hogy mi nem akar „tovább mondani“ a szónok ur, azt hagyta el, hogy a remélt jobb kor után „buzgó imádság epedez százerek ajakán.“

Az imádság a vallás megnyilvánulása. A vörösszocialisták vallás nélkül akarnak „jobb kort,“ épen ezért nem boldogulhatnak.

Eszünk ágában sincs szónok ural a vallás szükségességéről vitatkozni. Meg vagyunk győződve arról, hogy az Isten léte, tehát a vallás és az imádság-összerűségről csak bölcsenileg képzett, nevezetesen

ismeretelméleti felkészültséggel bíró elmék vitakozhatnak. Ezt a hozzáértést a szónok ur nál nem tételezhetjük fel. Ellenben, a legkiválóbb bölcselek meggyőződésére hivatkozva megjegyeztük, hogy vallás és erkölcs nélkül való társadalmat s abban „sebb jövőt“ elképzelni is ostobaság, mert az logikátlan.

Értsük meg, kérem: mi a „jobb kor“ akkordjait nem a vénasszonyok rózsafüzérezőgésében akarjuk felismerni, hanem azt valljuk, hogy a „jobb kor“ mindaddig nem fog reánk köszönteni, amíg az emberek nagy többsége egészen emberré nem válik. Egész ember pedig csak az, aki a lélek érdekét is műveli, akinek kultúremberhez méltó világnézete van. Kultúrelvű pedig Istenben való hit, vallás és imádkozás nélkül elérni lehetetlen.

Az igazi kultúrvilág csak a vallás alapján épülhet fel. A vörös szocializmusnak az az alaphibája, hogy a vallást mellőzi, „jobb kort akar imádság nélkül,“ ezért aztán építeni nem tud, hanem csak rombolni képes, utakat tör. Elismerjük, hogy ez a robbantás is kulturmunka annyiban, a mennyiben a jobb kor felépítéséhez utat tör és akadályokat rombol, de a felelős munkáját elvéggezni csak azok lesznek képesek, akiknek táborában „buzgó imádság epedez százerek ajakán.“

A szivarban és cigarettában nem lesz dohánypótlék.

Tudvalevő, hogy a hivatalos lap egyik minapi számában rendelet jelent meg, amely jelzi, hogy a kincstár legközelebb dohánypótló anyagot hoz forgalomba és szigorúan megtiltja ezeknek az anyagoknak magánszemélyek által való előállítását. Arról azonban nem volt szó a rendeletben, hogy tulajdonképpen mi is az a dohánypótlék és a dohányzó közönség már attól tartott, hogy legközelebb ilyen dohánypótlékkal kevert szivarban és cigarettában lesz része.

Az aggodalmaskodók megnyugodhatnak, mert értesülésünk szerint erről egyáltalán nincs szó. Ez a pótlóanyag csakis dohányval keverve, mint önálló termék kerül forgalomba, még pedig ez év június 15-étől kezdődőleg. A termék neve pontosan még nincs megállapítva, de alkalmasint dohánypótléknak fogják elkeresztelni. Gyárják pedig a debreceni állami dohánygyárban, amelyet be rendeztek ilyen anyag készítésére. Eredetileg úgy tervezték, hogy harminc-negyven ezer méterhosszat fognak előállítani, de hét nyolc ezer méterhosszat tudnak csak gyártani, mert a munkáskész hiánya miatt a vidéken nem tudtak elengedő bakk- és tölgylevelet összegyűjteni.

Ennek a dohánypótléknak tulajdonképpeni hivatása az, hogy a magánvállalkozók drága és rossz termékeit kiszorítsa. Ezek a gyárak hangzatos nevek alatt a szonyokhoz mérten magas árat kértek termékükért, ezen a bajon akarnak segíteni.

A kincstári termék hasonlíthatatlanul olcsóbb lesz, mert huszonegy gramm csak tízenöt fillérbe kerül. A kincstári termék ezenkívül

TÁRCA.

A katolikus tudomány.

Ira: Kisilaky Szilárd.

A katolikus ébredés a tudományos törekvések hajnalodásával tart lépést, katolikus mozgalmaknak indító ereje szintén a tudomány. E tény köztel benneket arra, hogy világosan megállapítsuk az irányt, amelyben haladunk, hogy felébredjünk öntudatunkban a tudomány iránt való költölességünk, megismerjük mulasztásainkat, földadatainkat. Ezt sürgeti múlt történelme és jövő reménye.

A társadalmi élet a maga konkrét vonalaiban az absztrakt tudomány bázisán épült fel, az ad neki lendületet, szellemet, világot. A legmélyebb emberi jelleg a gondolat, az eszme. Ez a közvélelemény, a korszellem. Az élet hullámzásainak Golf áramlatai az eszmék korbácsoló ereje, hatalma. Ezek alakítanak, emelnek, rombolnak, törnek, ezek rakják fel az emberiség egére az új-űstökösöket és taszítanak posványba. A kultúrának irányítja a kor uralkodó gondolata, ennek színpaja: a tudomány.

Hatalom a tudomány, nem véres világháborúk nagy hatalma, hanem csendes, elrejtett alakítások, mely barázdálásokat ejt. Az eszme, a

korszellem gondolata irányítja a lelkek gondolkodását, elmélyedését, meghatározza a világ felfogását és érzését. Ez az áramlati változás tör össze hitet, istenit anyagot, szül világtévelyt, elfogultságot, fanatizmust, megterli a bellum omnium contra omnes természetfölötti, Isten, Krisztus, túlvilág, Egyház ellen. A korszellem rögtönítelő törvényezése dönt létjogosultság, keresztény existenciája felett, ő itéli meg a tudományban természetfölöttiségnek világát, a vallás lehetőségét.

E számottevő hatalom ismerete életföltétel. Mi tehát a tudomány? A modern tudomány olyan szülötte e kornak, mint a mai gyermekek. Ideges. Fő jellemvonása a pozitívista irány, erősen valóságkutató, de valóság a természetfölötti elválogatásában rejlik. Természettudomány, mely iszonyodik mindentől, ami természetfölötti. Minden hajlama az érzékelhető természethez simul, belevissz zenébe, művészetbe s törli ádáz dühbe a végtelent. A természetben szereti a svájci s tiroli hófódté csúcsokat, az elme elmélyedésében nem tud felhagyni a spekuláció légkörébe, szereti az ősz színpompáját de megtagadja a lélek benső észrevezésének lehetőségét, személművésze, dalköltővé lesz s lelke mélyén disharmonia tombol, elnémitja a templomi melódia vágyát sport-jazzal. Kísérletez ember ifjú lelkek személművésze s nem tud sike

resen leküzdeni megvetett irányokat.

Theologiankra hullámcseppeként jött a XX. század szelleme. Aktivitást sürgetünk, elemelünk kontemplatívot, érzékelünk, erényt kelváltja a gyakorlati ügyesség. A theologia papi tudományává alakul. S az eredmény az a szomorú tény, hogy dühűn a világban a demoralizáció a morális tévtanai nyomán. Szentszék, Egyház, bölgi, index, egyházjog átalakul élccé s az emberek farizeusokká lesznek. Öntudatos hitvallás és eszmébeismerés helyét a miszticizmusba alakuló hazugság váltja fel, hamis eszmék születnek, melyek lelki csatát vívnak az emberi Szív Istenével.

Egy kiváló író így rajzolja meg a jelenkor bomló szellemét: „Elenszenszenv vesz erőt a modern intelligencián s elfogultság a végleges tájékozatlanságig a metafizikai és vallási kérdésekben; amit el nem képzelnek centiméterekben és kilogrammokban, az előttük nem létezik s ezt mind a Röntgen sugarak korszakában, midőn az anyagnak a parányokon túlmenő oszlását kezdik rebesgetni. Innen a hit nehézségei: „Nem lehet pokol, mert a tűzhöz levegő és anyag csere kell s ezt azok mondják, a kik a föld magvát izzónak gondolják; „nem lehet mennyország, mert az atmoszférán túl hideg és sötét van,“ s ezt azok mondják, kik végtelen világokról regélnek;

„nem mehetnek oda lelkek, mert az út hosszú volna s a fény is éveken át villan felénk, még földünkön ér; „Krisztus nem mehetett oda“ s ezt mindazok mondják, kik a test lényegét nem ismerik, kik a kiterjedést s a térben való léte erőkké magyarázzák s akik következtleg legalább sejtethetnek, hogy a nehézkes kilométerekben kifejezhető mozgás a kiterjedésnek tüneteméne.

Rövid, mélyeséges jellemzés e pár sor. Mi kérdésünk önkéntelenül fakad belőle: Tehát mit tegyünk? Legyünk némiképp mi is pozitivisták, tegyünk valami pozitív hatást! műveljük kitarótan s helyesen a tudományt! Legyenek tudósaink, akik elméjük fennkölttségével egyesítsek hitük mélyességét. A mai modern tudományunknak elve legyen a pozitív világnézet adatainak a természetfölötti alapon való felépítése. A modern kor bomlását tévtanainak erődímenyeit kell bevennünk – igazsággal.

A mai horkan ideges, romboló a munkája; egységes eszméje, felépített, kifejtett gondolatvilága még nincsen; ennek az evangéliumi, a metafizikai légkörbe való felemelése még a mi költölességünk, munka, tudomány által.

E munka győtrő, életmésző, de felemelő. A magyar közéletnek intelligenciának két bázisa van szükség. Ezek egységes alappá olnadnak s ehhez az alapoz idomul a világ

az egészségre ártalmatlan anyagokat tartalmaz, míg a magánosok dohánypótlékairól ezt nem lehet elmondani. A kincstári termékben egyebként húsz százalék tiszta dohány és nyolcvan százalék bukk és fűgyelvény lesz.

Forrásunk szerint Magyarország 1920 végéig el van látva dohánynyal és ha hozzávésszük a Hollandiából és más államokból szállítandó készleteket, megállapíthatjuk, hogy a hadsereg és a mögöttös országárszek. dohánynal való ellátása huzamosan meg nem akadhat. Hogy mégis dohányszükség uralkodik, azt nem utolsó sorban a spekuláció terhére kell írunk, mert a kincstári termékkel való zúszáskodás ma nagyobb, mint valaha. Ha kétszeres, vagy háromszoros árat fizetünk, annyit kaphatunk mindeiből amennyit szemünk szánk kíván.

A fővárosban egész sereg olyan ember él, aki buzás hasznát vág zsebre ebből az uzorából. A csempészés is bihetetlen méreteket öltött. Jelentékeny szerep jut itt a katonáknak, akiket a pénzügyörök nem viaszgálnak.

HIREK.

— Szerényi kabinetalakításra vállalkozott. A hivatalos lap közli, hogy a király a Wekerle kormány lemondását elfogadta és egyben megbizta, hogy az új kormány kinevezéséig vigye az ügyeket. Tegnap este pedig már elterjedt a híre, hogy ő felsége Szerényi József kereskedelmi miniszternek megbízást adott arra, hogy kabinetalakításról tárgyalásokat folytasson. Általában úgy tudjuk, hogy Szerényi már korábban tervezeteket dolgozott ki arra vonatkozóan, miképpen lehetne a választójogot kompromisszu-

mos alapon megoldani. Ezt a tervet az Windischgrätz Lajos herceg közfelmező miniszter terjesztette a király elé, aki úgy látszik, azt elfogadta. Így következett el Szerényi és Windischgrätz herceg szombati audienciája.

— Közgyűlés. A város főispánjának megbízásából a polgármester rendkívüli közgyűlést hívott össze 1918. évi április hó 26-án délután 3 órára a városház nagytermében. A tárgysorozat főbb pontjai: A városi tanács javasolja, hogy a város diszpolgárat dr. Prohászka Ottokár megyéspüspököt valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából a város törvényhatósága üdvözölje. — Debreczen saab. kir. város felirata a kormányhoz, amelyben a háború céljaira rekvirált anyagok, felszerelések és igavonó állatoknak a törvényhatóságok, város és községek közölti szétosztását kéri. — Somogy vármegye felirata a kormányhoz a közgazdasági téren tapasztalt bajok és sérelmek orvoslása iránt.

— A cs. és kir. 10-ik huszárezred emlékszóbránka a Ferencz József téren való elhelyezése. — A m. kir. belügyminiszter leirata a gyermeknyaralattási akció támogatása tárgyában. — Tanácsi előterjesztés, az üresedésben levő irodagazgatói állás betöltése tárgyában. — Elek Gyula lemondása a törvényhatósági bizottságban viselt tagságáról. — A m. kir. belügyminiszter jóváhagyta a városi tisztviselők és alkalmazottak várakozási idejének leszállítása tárgyában hozott közgyűlési határozatot. — A városi tanács javasolja, hogy a városi nyugdíjasok, azok özvegyei, illetve szülőien árva részére 1917. évre 2980 kor. háborús segély szavazzassék meg. — A városi tanács a tervbe vett telekértékdadó ügyének szakzszerű

előkészítésére 14 tagu bizottság kiküldetését hozza javaslatba.

Az 1917. évi póthitelek tárgyalása. — A városi tanács betervezte a miniszteri leirat szerinti módosított nyugdíjszabályrendeletet. — A városi tanács javasolata a tanítók családi pótléka ügyében. — A tanács előterjesztése a szoros értelemben vett közg. alkalmazottaknak adandó városi pótlék tárgyában. — Az ág. hitv. evangélikus egyházközseg kéri, hogy a lelkeszlak építése céljaira a hálter egy része díjmentesen átengedessék.

— Nem lesz fémrekvirálás. A város az új fémrekvirálás ellen a honvédelmi miniszterhez felebbezett. A honvédelmi miniszter ma leiratban értesítette a várost, hogy a kérelemnek helyt adott. Így tehát a már hirdetett fémrekvirálás elmarad.

— A budapesti szocialisták tüntetése. A szocialdemokratáktól hátfőn délután megtartotta tüntető gyűlést az általános választójog mellett. A nagyarányú készülődésből, a mely a mai napot megelőzte, a hatóság óriás tömegek megmozdulására számított de a gyűlésen legfőkébb tüzenkt-tizenhateser ember vett részt.

A forgalmasabb utkeresztelések, nél és a tereken elfoglalt helyét a rendőrség és a katonaság s ezzel egyszerre élénk vázarszóldott az utcáknak az általános sztrájk napjaiból emlékeztetése képe. Csakhamar megjelentek a főbb utvonalakon az első munkás küldöttségek, a vörös karszalagos vezetőkkel és az ismert jelző táblákkal. Főhangzott egy egy éjen! vagy abeug! de a lelkesedés jobban mondva az elkeseredés csak akkor volt őszinte, mikor a vezető a hadseregszállítókat és az árdagátokat emlegette.

— Le a hadimilliomosokkal! Le az árdagátokkal! zugta ilyen-

kor a tömeg őszinte meggyőződéssel.

A választójog mintha nem is érdekelte volna a tömeget. Azt a borzasztó haragot a „nép megcsalói“ ellen, a melyet a pártvezetőség sürd kiáltványai hirdettek, a tüntető tömeg viselkedése nem árulta el de kifakadásából igentk következtetni lehetett arra, hogy nem a választójog foglalkoztatja az elméjét, keseríti a szívet, hanem a megélhetési baja, a drágaság és ezért hurrogta le nagyszívesen az árdagátokat, akiknek aknamunkájukat nemcsak a szocialisták érzik és kárhoztatják.

Negyedöt óra volt mikor a tömeg részben az iparcarnokban, részben pedig az előtte levő tereken elhelyezkedett. Benn a csarnokban mintegy kétezer ember telerett, míg a szabadban, — rendőri megállapítás szerint — tizenket-tizen. négyezer tñtölöt lehetett együtt. A belső teremben Buchinger Manó nyitotta meg a gyűlést, majd Bokányi Dező beszélt s elfogadták a határozati javaslatot.

Székesfehérvárott a minden za-

varó incidens nélkül lefolyt nép gyűlés után a munkásság négyes rendbe sorakozva a Zita királyné ut, Ferenc József tér, Kossuth Lajos és Nádor utcákon át tüntető felvonulást rendezett a Zichy liget előtti térségig. A karhatalmi kirendelésegt Ságy Lajos rendőrőrkapitány személyesen vezette, minden elismerésre méltó tapintattal, aminek legeklatásabb bizonyossága nemcsak az volt, hogy a munkásság e demonstrációja minden zavaró momentum nélkül folyt le, hanem kifejezést adtak a főkapitány előzetes eljárása iránti elismerésüknek a uepgyűlés szónokai is és a demonstráció után a szocialdemokrata párt vezetősege küldöttségileg köszönte ezt meg.

élet boldogsága vagy nyomora. Ili és tudomány, nem hiszékenysé és gyermeki babona, nem jog és történelem, hanem bölcsesség, meggyőződés, öntudat, belátás, természetit tudomány, Istenbeismerés az abszurditás megvilágítása révén, ez a korhiany legszembetűnőbb alanya; ez a pótolhatatlan életelő a dekadenciának alapját megdöntén s megkedveltetné az életbű gondolatrest világgalva természetit fölöttiség aranyvilágát.

Másik kötelességünk: barátokozunk meg a világot, a manapság sokszor ellenséggé való tudománynyal. A tudomány nem félénk visszahuzódásra, arcelfajlozásra számít; nyíltan szembe kell szállni, mérlegelnünk, itélünk, állapítanunk kell. Téves, elvetni való nézet volna a, hitet a tudománytól feltélni. A hitnek bolyának kell lennie, melyet a remény vasmacskája szorít a lélek tengerfenékjéhez, kedves célpont, hová zúgó viharok elől menekül a hullámzó vizen a tudománynak minden törékeny sajkája. Es ne féljünk mi evolúció elméletől, Darwintól, nekünk ő, e tudománytél is, csak alapot nyújt az Irás fennkölt igazságainak szilárdítására, megértésére. Lehetünk hívők, lángoló lélekkel, ambár természetit tudósok vagyunk.

A tudomány a hit barátja; nekünk tudományos igazság nem árt, csak igazságtalan tudományoskodás.

A kinyilatkoztatás Isten eszméje azurt, zománcot nyer, a termé-

szetfölöttiség előtt elvünk parancs, homokbucka és ragyog a Felséges, „mint égő nap és szemünk bele nem tekinthet.“

Paléontológia, bölcsélet, csillagászat, természettan: mily mely ragyogásai a hívő lélek imádatlalt égő istenszeretetének!

Ne vessük meg a tudományt, ne akarjunk legjobb barátunk palotájának romjain kunybot építeni. A hit világa nem szorul fedezékre, védőbástyára, de szépségének és pompájának egész fensége felragyog a tudomány fényében, az elmélyedés kristályvizében. Voltak menekülők, voltak tradicionalisták, kik megrettenve futottak a tévedés lehetősége elől, ó ne féljünk: A hit sziklaok, mely a hullámzó tenger pompája nélkül is szilárd, döntetetlen marad. Ne legyünk természetitáltozók, hanem természetit ismerők, kik nem felejtettük el gyermekkorunk gyakran csengő, kedves „miért“-jét, hanem tudunk ma is emelkedni határolt okhoz, természetitől hithez. Mi tudjuk, hogy a világ Isten halvány kiragygósa, elemünk az Ó végletenből felvetit fotográfiaja, lelkünk képma és mindez természetitűdés, érzékszínezet, mely, lelki valóság. Ennek örülünk kell; nincs miért menekülnünk feladunk.

Még egy kötelességünk van. Mi vagyunk a természetitőltek apostolai, szónokai, írói. A mi kötelességünk öntudatot ébresztieni: bölcsélet, tudomány csak eszköz, a mélység, a cél nem a skepsis ha-

zártn belül el; az túl van minden nem, ami hozzá vezet. Keresztény világnézet életet kell egy remekbevalt anyagba lehelnünk, lelket a tudományba, hitet az elmébe.

Teremtsük meg elismerésünkben az igazság változhatatlan piederstájt. Nem utilitáriusok, nem cikikusok vagyunk, a mi igazságunk örök, mint az, aki az élő igazság és mi nem zsarnokai, hanem rabszolgái vagyunk. Ez a szolgaság a legtágabb szabadság, így tünik fel lelkünkben a kereszténység mint a demokráizmus teljessége: igen, mert hódolunk az egyetlen Urnak, aki az igazság és Elet; neki hódolni, áldozni, benne hinni, élni szabad ség, fenséges élet!

Eszményítsen a keresztény világnézet. A tudományban nem statistikának, történelemnek kell uralkodnia: vigyen abba a lélek gondolatot, eszmét, tudjon találni virágban világot, világban istentit.

Ragyogtassa meg a tudomány hideg számításaitban nézetünk a gondolatálapot, adjon átalakulást: tűzze fel a cél zászlaját, mely eszmét nemesit, lelket nevel, tudományt ékesit, embert szépit: Isten dicsőségére. A tudomány célja a teremített világunk egységes első célja az igazságnak, az élő igazságnak dicsőítése. Ez a létalap és betetőzés!

Ez a cél felragyog a szívben, ha elhomályosul az elme és kőrd az igazság ellen. Ó, a szív is oly

gyengéd növény, mely megerzi a hőszeretett napnak hajnalát, al konyát. A hit napja, az örök igazság élteti az emberi szívet, és északi hideg jégén nem terem lelki világ, gyarló, zuzmarás lesz az érzelme!

Az Isten-vágy, az örök boldogság vágya a bolygó lélek megúj-hódása, átalakulása.

A tudományba ily lelkületet beoltni, ily alakulást szűlni: a keresztény életelv hivatala. A katolikus tudomány előkészítő tüzérsége, ügyuttelepe az erkölcsi csatának, melyet a kereszténység egyre ádázabban vív; megmutatja a katolizmus, hogy életnedvet, vért, erőt ad; a katolikus tudomány segítse a keresztény világnézetet a természetitőltség győzelmenek megvívásában. Tekintsük a tudományt az isteni értelem ragyogó sugarának, mely csillaggyalud ki a kereszténység homlokán, hajnalcsillagga a naturalizmus éji homályában. Ez lesz a hitélet, az Istenbekapcsolódás pirkadata is, ha minnél többen lesznek a világoló hittel és mély tudással küzdő férfaink. Bár „lennének“ oly férfaink, akik a szellemi, a szuper-naturalis világért a tudomány fegyverével is mindenkor sorompóba lépének! Ez a férfias tudomány, ez a tudományos hit, ez a megalapozott természetitőltség új világ derengését jelenti, mely a naturalizmus kétségbeesését felváltja az öntudatos, krisztusi lélek örökké boldog hajnalával.

— **Fehérvár követválasztói.** A városi központi választmányi f. hó 27. én d. u. 4 órakor ülést tart, amelyen Fehérvár képviselő választóinak jövő évi ideiglenes nevgyezékét fogja megállapítani.

— **Betörő a csapdában.** Erdős módon került tegnap a rendőrség kezére egy betörést megkísérő katona. Az Öreghegyen, a Fiskálisdalóban Nyikos Imre Baros-utca 3. sz. alatti lakosnak 1289. sz. prészabába tegnap délután egy katona az ablak kifeszítése után behatolt. Ezt észrevette özv. Weisz Antalné Vásárlár 7. sz. a lakosnő, akinek a szomszédában van a szőlője és értesítette az ugyancsak közelben lakó Virág Ignácot a dologról, aki töltött fegyvert vett magának és úgy állt őreget, hogy megakadályozza ha a betörő el akarja menekülni. Közben értesítették a rendőrséget, ahonnan megfelelő készséggel ment ki és le is fölélt a csapdába került betörőt. Az illető Max Csicsilinka ártiszi születésű, 5. Landwehr gyezredbeli katona. A rendőrség át fogja adni a katonai hatóságnak.

— **Vízbeült gyermek.** F. hó 22. én este 6 óra tájban Dobrovics Ferenc maroshegyi lakos vasuti munkás 18 hónapos leánygyermekét egy tócsa vizbe belefulladt. A kis leány két nagyobb testvérével apja elé ment, akit a munkából vártak haza. A 18 hónapos Bősi elmaradt anélkül, hogy testvérei észrevették volna. Csak amikor apjuk érdeklődött, hogy hol van legkisebbik testvérük, csak akkor tűnt fel nekik, hogy hiányzik. Keresésére indultak, s megtalálták a delutáni esőtől meglelt egy kis gödörben hollan. Gondatlanság címén a szülők ellen eljárás indult.

— **Betörések a szőlőhegyen.** Az Öreghegyi szőlőhegyen ismét egymást érik a betörések és tozogatások. Ma újabb két panasz tétetett a rendőrségen. Ifj. Vársárhelyi Szabó Györgyné Selyem u. 40. sz. a lakosnak Öreghegy 704. sz. pincéjéből betörők 200 liter bort vittek el 800 kor. értékben. Montskó Ferenc városi bizottsági tag Csapó u. 14. sz. a lakosnak Öreghegyi pincéjéből pedig 24 pár evőeszközt, egy asztalterítőt és 25 méter vásznat, összesen 1500 kor. értékben loptak el. A rendőrség a legerélyesebb intézkedéseket teszi meg a gyakori betörések megakadályozására, a szőlőhegyek közbiztonságának védelmére.

— **Csípések és csizmadilák figyelmébe.** A börtulványok folyó hó 25-ig átveendő, mert a később jelentkezők nem lesznek figyelembe véve. *Ipartestületi elnökség.*

— **A berlini Blüthner zenekar által a városi színházban f. hó 19. napján tartott hangversenyen fellépő zenészek voltak:** 100 koronát Marschall Lajos, 50–50 koronát dr. gróf Károlyi József, színházi bizottság, Grünfeld Pál, Kovács Ferenc, Marschall Nándor, 30 koronát Reich Alfréd, 22 koronát Elek Gyula, 20–20 koronát Cs. és kir. csapatkorház, Fenyő József, 10–10 koronát Bokor Atila, dr. Csöppentzky Mihály, Kecán Emil, dr. Molnár József, Rósenzweig László, Schlammadinger Gyula, Schlammadinger József, Wiener Ármán, 5–5 koronát Grünwald Elek, Révész

Mihály, 2–2 koronát Hajdúská Gyula, Lax és Martin czég, Pollák Rezsőné, Rodler Gottfried, dr. Radnai Samu és Weisz Adolf. Ezenkívül Krausz Verona sziveségből díjazatul vállalta a jegyek elárulását. A jótékony adakozóknak és áradozóknak ez uton is köszönetet mond.

— **Nyolc éve alvó ember.** Szabadkáról jelentik: Arányi Adolf postafőtiszt súlyosan megsebesült 8 évvel ezelőtt egy vasuti szerencsétlenség alkalmával. A vonatja, amelyen mint mozgópósta végzte kötelességét, összeütközött egy másik vonattal, a postakocsi összeesett, a bennelevők pedig igen súlyosan megsebesültek. Arányi Adolf postafőtisztet eszméletlen állapotban hűzték ki a mentők a törtélmek közül. Előbb kórházba, majd a lakására szállították. Heteket töltött eszméletlenül s bár az összeütközésnél szenvedett sebei behegvedtek, az orvosok minden igyekeztükre dacára sem tudták többé eszméltre téríteni. Az orvosok annyit tudtak csupán süti konzultumokkal elérni, hogy a beteget életben tartották. A gyomrában keresztül csövön ették a teljesen mozdulatlan, merev embert. Fiatal csirkék husát gondosan megőrülték és kenyérbérelt össze gyúrták apró golyókká. Ezeket a piciny golyókat a csövön beeresztették a gyomorba, majd langyes tejet bocsátottak utána, amit az eszméletlenül fekvő ember könnyen meg tudott emészteni, anélkül, hogy belső zavarok állottak volna elő. Nemrégiben, az alvás nyolcadik esztendejében egyszer magához tért Arányi, kinyitotta a szemét, ránézett a mellette ülő feleségére, aki nyolc évi fáradhatatlanul ápolja, a szája kinyitott, talán szólni akart valamit, de hang nem hagyta el ajkát. Csak nézett, aztán egyszerre megint lecsukta szemét és azóta alvni válogatlanul.

— **Állást keresnek.** Négy polgári osztályt végzett leány irodai alkalmazást kér. Fiatal hadiözvegy könnyebb nappali foglalkozást keres. Fiatal hadiözvegy könnyebb bejárónői állást keres. (Ker. Nők Szövetsége Belv. Kath. Kör, péntek d. e. 10–12, délután 3–5.)

— **Szeplő, májfolt pörösés arcfestéklátság.** Ápolására biztos hatású szer a „Korona-telkrém” (ezelőtt Crème de Lakteine), mely párszor használat után az arcot bársónysimává és hófehérre teszi. Egy kis tégely 2 K. Nagytégely 4 K. A tégelyeket 20 fillért visszaveszi. Kapható: Szűts Róbert gyógyszerárban.

— **Köhögés ellen kitűnően bevált háziaszer a Sörk-pasztila.** Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly király-téri gyógyszerárban.

— **Vizsetekeséget, sömört, rüht a leggyorsabban elmulasztja a dr. Fleisch-féle eredeti törvényesen védett**

SKABOFORM BARNA-ZSIR. Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Fleisch-féle, kérjük. Próbátégely 2.80 K, nagy tégely 4 K, családi adag 11 K. Székesehérv és vidéke részére jó raklár Fajazi Ányos Emil „Órangyal” gyógyszerárta, Székesehérváron. Vételnél a „Skaboform” hédjegyre ügyeljünk.

Mozi.

Az Uránia igazgatója közli:

Mia May legszebb filmje a Fekete soffőr kerül szerdán és csütörtökön az Uránia műsorára. Az Uránia közönségének e kedvence ismét egy komoly 4 részes történetben játssza a főszerepet, mely mindvégig lebilincselő. A pótműsorban különösen az unihölgyeket érdekli Divatreue is látható a legújabb ruha és kalapmodellekkel. Az előadások kezdete pont 7 és 9 órakor. Jegyek előre-válthatók 11 és 12 óra között az Uránia pénztáránál és Ullmannál egész nap.

Az Apolló igazgatósága közli:

A méregpohár. Az idei Phantomas sorozat legsikerültebb filmje Erich Kaiser Fitz főszereplésével „A méregpohár” című 4 felvonásos detektívdrama, amelyet szerdán és csütörtökön mélt be az Apolló színház. Ezen rendkívül ötletes, fordulatok és bravúrral rendezett detektívdrama elejétől végig lebilincseli a közönség érdeklődését. Előadások 7 és 9 órakor. Rendes helyárak.

Székesfehérvár szab. kir. város vízműveitől.

1921/1918. szám.

Hirdetmény.

A városi vízművek kezelésében levő jeggyárat üzembe hoztuk és a műjeggyártást megkezdtük.

Felhívom az érdeklőt foggyasztókat, hogy jegszükségletüket a városi vízművek hivatalában saját érdekükben annál is inkább megelőbb bejelentsek, mert a jeggyár jelenleg csekély mennyiségű (kb. 165 tömb – 2000 kg) napi fedélte képessege nek lejegyzése után újabb jelentkezőket el nem fogadhatunk.

A jeg ár a jeggyárban tömbönként 1 kor. 20 fillér, amihez házhoz szállítás esetén még a fuvarozás önköltségei fognak hozzá számíttatni.

Székesfehérvár, 1918. április hó 22-én.

László Pál s. k.,
üzemvezető-mérnök.

APRÓHIRDETESEK.

Apróhirdetéseikért 10 szolg 1.50 kor., azonfelül minden szóért 10 fillér fizetendő.

— Egy tanulót és egy mindenestűt felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-tér 1. sz.

Jancsár utca 3. számú ház, kaszálórét és egy kovácsműhely felszereléssel eladó.

Fehér és tarka kézhíműzést, madariát, rischeliót, horgolást, mennyasszonyi kelengye híműzést is elvállal Kovácsné, Gyár u. 14.

Elveszett egy női ezüst óra a megtalálót a tulajdonos kéri, hogy a szerkesztőségbe hozza be.

Szép hajtonatokat kaphatók, kifésült hajkból hajmunkát készít levágot és kifésült női hajat megvesz Koronaly hölgyfodrász. Nádbor u. 13.

Jó házból való fiút felveszek tanulónak. Bővebbet Hádén Ferenc cipész. Salétrom u. 20/a.

Több anyasertés és süldő Csorda utca 12. sz. alatt eladó.

12 drb. nagy leander fehé és piros eladó. Szent István-tér 1.

Különféle kertivetemény, magvak, málnatövek, nemes krizenin, számoça, (eper) és ibolyapalánta kapható Széchenyi-u. 26. sz. a.

A szerkesztőség hivatalos órái: hétköznapiakon d. e. 8 től 12 ig és d. u. 2 től 5-ig. Vasár- és ünnepnapokon szerkesztőségünkben nincs hivatalos óra. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István tér 1. Telefon 208.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alulírott a tulajdonosok megbízásából folyó évi április hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor ügyvédi irodámban tartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek eladom a következő ingatlantokat:

a székesfehérvári 5153. számú tkvi betétben A. I. 1–3 sor 3635. 3636., 3637 hrszám alatt felvett régi kőbányai dűlőben (vizmosás) levő buzaföldet;

a székesfehérvári 4973. számú tkvi betétben A. +. 1 sor 3437. hrszám alatt felvett Bottlik csucska dűlőben levő buzaföldet és +. 2. sor 8167. hrszám alatt felvett Kisbasa dűlőben levő buzaföldet.

Az árverési feltételek irodámban (Nádor-utca, Koronafi-ház) megtekinthetők.

Székesfehérvár, 1918. április hó 19.

Dr. Molnár János
ügyvéd.

Uránia-színház

Szerdán és csütörtökön,
április hó 24 és 25-én:

MIA MAY főszereplésével!

Fekete soffőr.

Egy utazás története 4 részben.

Remek pótműsor.

Előadások: 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.

Apolló-színház.

Szerdán és csütörtökön,
április 24 és 25-én

Phantomas sorozat szenzációja

A méregpohár

Detektív-drama 4 felvonásban.

Főszereplő Erich Kaiser Fitz.

Klégészítő műsor.

Előadások: 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.